

Undringsforslaget under Nr. 2, til mathematisk-naturvidenskabelige, og saaledes faar han en nordisk-sproglig og to mathematisk-naturvidenskabelige Skoler og lader de syv andre være klassisk-sproglige. Det vil saaledes ses, at der virkelig er en meget betydelig Forskjel; det ærede Medlem, som har stillet Underendringsforslaget, holder altsaa ubetinget fast paa dette ene Hovedpunkt, som for mig er meget væsentligt, at der ikke skulde kunne være mere end een Retning i hver af Skolerne. Jeg maa imidlertid anse det for aldeles uheldigt og i enhver Henseende urigtigt, om man ikke i de Skoler, hvor der er Velighed dertil, og hvor Betingelserne derfor ere tilstede, vil aabne Udgang til Udvikling, ikke blot samtidig i den første, men ogsaa i den sidste Klasse i to forskjellige Retninger. Jeg tror derfor, at det vil ses, at selv det, der skulde være et Mæglingsforslag, afviger saaguindvæsentlig fra alle Hovedpunkter i Lovforslaget, at det kun meget uegentlig kan fortjene dette Navn, og det synes mig at maatte være temmelig isærfaldende, at der fra Ministerens Side ikke kan være Tale om en saadan Kalfatren med disse forskjellige Skoler, fra den Ministers Side, som har opstillet den Regel, der har det naturlige Forhold ved Skolerne for sig, og som er den sunde Maade at gaa frem paa. Derfor vi nu etablere flere Retninger, saa lader os prøve dem sammen ved de Skoler, som ere istand til at magte dem, fordi de have det Omfang, som gjør det muligt, at de kunne det, fordi der ved dem findes haade tilstrækkelige Lærerkæfter og Disciple, nemlig ved Metropolitan-skolen, i Sorø, i Odense og i Aarhus, og lader os ikke forsøge paa ved de andre Skoler at faa flere Retninger paa een Gang, uden at Betingelserne derfor ere tilstede, men lad det være en Sag, som Ministeren, naar Betingelserne ere tilstede, kan afgjøre, om en Skole skal have dobbelt Kursus eller kun enkelt Kursus, og i sidste Tilfælde om den skal vælge den naturvidenskabelige eller den klassiske Retning; thi ogsaa paa Afgjørelsen heraf kunne mange forskjellige Omstændigheder have Indflydelse, saa at det synes meget urimeligt jorud i Lovet at opstille visse Bestemmelser,

som prædestinere Skolerne til det Ene eller det Andet. Jeg skulde ikke være gaaet saa dybt ind herpaa, hvis ikke den ærede Ordfører havde opstillet det omhandlede Forslag som et Mæglingsforslag. Dette giver mig Anledning til en tilbageværende Betragtning over denne Sag, som ikke er meget opbyggelig, men som jeg tror maa erkjendes for at være sand og iræffende. Jeg tror, at det maa siges, at hele denne Sag har været i en høist uheldig Gænge lige fra den første Begyndelse af, og jeg skal nu tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger, som idetmindste for mit Vedkommende ville oplyse, hvorfor det er saaledes. Jeg har allerede under Sagens første Behandling udtalt, at da jeg tiltraadte det Ministerium, som jeg har den Ære at beklæde, var det med en bestemt og levende Erindring om, at jeg for endel Aar tilbage, da jeg havde det samme Ministerium under mig, med stor Iver og Barme havde stræbt for denne Sag, og det paa en Tid, da der ikke var kommet saadanne Forslag frem, som nu senere ere blevene fremsatte, og at jeg endogsaa havde bragt Forhandlinger istand ved en Kommission, der fremsatte forskjellige Forslag, der imidlertid i og for sig ikke kunde være tilfredsstillende. Jeg har endvidere udtalt, at dette var Hovedgrunden for mig til nu at søge at bringe et Forslag frem, der bedre vilde komme til at virke netop i den Retning, som allerede dengang laa for som mulig, men som der dengang var saamegen Modstand imod, at det ikke kunde blive til Virkelighed. Men da jeg nu, trods de forskjellige Hindringer, der lagde sig iveien for Sagens Gjennemførelse i de saa Maanedes, der stode tilbage inden Rigsdagens Samling, fremkom med dette Forslag, der vistnok maa siges haade i Realiteten og i den formelle Affattelse at vise Præg af at være vel overvejet, hvorledes blev det da mødt her i Thinget? Det blev mødt her i Thinget med, at man traadte op med et Forslag til bestemte Resolutioner, som et vist Antal Rigsdagsmænd havde forfattet Aaret iforveien, sammenlignede det foreliggende Forslag dermed og sagde: Det passer ikke der og ikke der, og altsaa kan man ikke gaa ind paa dette Forslag. Dette var